

SZILÁGY SOMLYÓ

MEGJELENIK HETENKÉNT

Előfizetési díj

Egy évre 10 Pengő, 1/2 évre 5 Pengő, 1/4 évre 2-50 P.
számonként 20 fillér.

Társadalmi és politikai hetilap

Hirdetések díjai:

Hivatalos hirdetések félhasábig 10 Pengő,
nyilttér soronként 50 fill. Álláskereső hirdetése 1 P

A MINDENNAPI KENYÉR.

Mindennapi kenyér kimondva két szó csupán, amelynek betűszerinti és átvitt értelmezésében benne van az élet minden nagy kérdése. Mennyire átérezzük ma e két szó jelentőségét! Hogy mit jelent a kenyér az ember táplálkozásában, azt ma mindenki tudja.

A rendkívüli háborus viszonyok között az első, amit az államhatalom zárol, a liszt és a kenyér, amelynek egyenlő elosztását jegyrendszer útján biztosítja a lakosság számára.

Mindennapi kenyér, amelyet nem lehet megenni, de mert mindennapi és megszokott, a legtöbb ember nem is gondol arra, milyen hosszú az ut addig, amíg a kis búzamazgóból kenyér lesz. Hány ember fáradtságos, verejtékes munkája szükséges a mindennapi kenyér biztosításához. Milyen mély értelme van annak, hogy a földmivelő gazda a beérett és kicsépeelt búzaszemét életnek, a belőle sült kenyeret Isten áldásának nevezi. Aki csak egyszer látta a földmivelő nehéz munkáját a magvetéstől az aratásig, azt a hívő aggodalmat, amellyel az elvetett kis mag fejlődését, kalászbaszökését, az időjárás minden változását kíséri és lesi, az megérti a mély értelmét annak, hogy a kenyeret a magyar nép az Isten áldásának nevezi.

A búzaszem kivülről cellulózéból álló magburok védi. Ezen külső héja rostanyagokat, ásványi sókat tartalmaz. A következő réteg a sikersejt-réteg, fehérjét és B. vitamint tartalmaz. A magyar acélos buza erről a kitűnő sikertartalmáról volt híres, mely a lisztnek a nyújthatóságát és feldolgozható-képességét adja. Csak a buza és rozsban található siker, a többi gabonaneműekben (árpa, zab, kukoricában) nem, ezért ezekből nehezebben is lehet kenyeret sütni. A sikerretegben belül van a belső mag (endospermium) a magnak keményítőben gazdag része, ennek tompa végén a csira van. Ebből fejlődik az új növény. A csira erjesztőket, zsirnemű anyagokat, fehérjéket és „E” vitamint tartalmaz. Ezek az értékes tápanyagok mennek át a megőrölt búzaszeméből a lisztbe, melyből kenyérünk készül.

Lisztből a kenyérhez hasonló táplálékot már a babiloniaiak is készítették. A kenyér mai formája Krisztus előtt a II. században került Görögországból Rómába és innen a római birodalom minden részébe. Szent Gellért följegyzéseiben említést tesz a kézidarálón énekszó mellett búzát daráló magyar leányról. A múltban használatos házi kézidarálót az idők folyamán felváltotta a kőmalom, ezt pedig a mű- vagy

hengermalom, amelyik a különböző finomságú lisztek egész sorozatát állítja elő. Legfinomabb kiörlésű (25—40%) a nullásliszt, amelyből készített élelmi anyagok könnyebben emészthetők ugyan, de éppen a finomabb kiörlés folytán hiányzanak belőle a külső cellulózerész és a csirarészben található, korpával eltávolított értékes ásványi sók és vitaminok.

Már a múlt világháborúban megfigyelték, hogy az akkor fogyasztásra kerülő több korparészt tartalmazó barnakenyeret fogyasztó szoptató anyák tejmenyisége növekedett.

A ma forgalomba kerülő egységes liszt mintegy 85—90%-os kiörlésű. A barnakenyer a lisztben meghagyott több korparésztől barnább, de az egységes szervezet részére táplálkozás élettani szempontból előnyösebbnek és jobbnak mondható a fehérkenyérrel szemben.

A háborút megelőző években a tisztán fehérkenyérrel táplálkozó falusi néprétegeknek betegségekkel, főleg tuberkulózissal szemben való kisebb ellenálló képessége talán ebben a körülményben is leli egyik okát, mert különösen a szegényebb nép osztály legfőbb tápláléka a múltban a kenyér és főtt tészták fogyasztására szorított, ami vitaminhiányra és az ellenálló képesség csökkenésére vezetett. Egy neves külföldi belgyógyász, egyetemi tanár egyes gyomorbetegségnél alapos kivizsgálás után a régebben szokásos, ugynevezett kímélő étrend helyett cellulózedus, tehát pl. barna Schrott-kenyeret javasol, hogy a cellulózedus terhelékanyagok tornáztassák a gyomrot, mint a gyakorlatozás az izomzatot. A fehérkenyér a szájon pépes lesz, bevonja a fogat és erjedést okoz. A barnakenyer, mivel több korparészt tartalmaz, kevésbé erősen tapad a fogakra és a fogak közé. A fogaknak fogszuvasodást okozó romlása is gyakoribb a fehérkenyér fogyasztása mellett.

A kenyér, lisztből és vízből készül, amihez kevés só és valami erjesztőt, vagy kovászt adnak, s mindezt dagasztással lehetőleg egyenletesen összekeverik, aztán langyos helyen kelni hagyják. Az élesztőgombák vagy a kovászból levő erjesztő baktériumok működése folytán erjedés indul meg. A lisztben meglévő erjesztő hatása alatt a keményítőből ujonnan képződő cukor alkohollá, széndyoxidá erjed. A fejlődő gázok a tésztában helyet szorítanak maguknak likacsok alakjában. A siker szívóssága nem engedi őket gyorsan elszálni, a kenyér ezért felpuffad, megkél

s az emésztőnedveknek hozzáférhetőbbé válik. 240—270 fokú meleg kemencében a kenyeret megsütik, az erjesztő mikroorganizmusok a meleg hatására elpusztulnak, a víz egyrésze, valamint az alkohol és széndioxid elillannak, a tészta felületén a keményítő elcsirizesedik, dextrin karamell, kellemes ízű és szagú anyag keletkezik a kenyér héjában. A kovással készült kenyér a kovászból levő tejsav és vajsav erjedést okozó mikroorganizmusok hatása alatt képződő savaktól savanykás ízű. A kenyér vegyi összetétele a következő: Fehérje 6—7%, keményítő vagyis szénhidrát 40—50%, cellulóze 0.50%, zsír ugyanennyi, továbbá 1% hamuanyag és 40—45% víz.

Nálunk mind a péksütésű, mind a házikenyeret 20—25% burgonyával készítik. Burgonya hozzáadásával a kenyér ize és nedvtartalma fokozódik és tápértékben is növekszik, mert a burgonyafehérje teljesértékű fehérjét tartalmaz. A kenyér lisztbe kevert szójaliszt a kenyér fehérjetartalmát és így tápértékét nagymértékben növeli. Megpróbálták a burgonyát tökkel és répával is helyettesíteni, ezek azonban a burgonyát helyettesíteni nemigen tudják.

A jó kenyér egyenletesen, jól megkelt, jól kisütött legyen, domboru, barna-héju ruganyos és kellemes szagú. A magyar háziasszony kitűnő kenyeret is tud sütni. Ha a fiatal leány jó kenyeret sült, azt mondták reá, most már férjhez is mehet.

Kényszerokozta szükségből a 90%-os kiörlésű búzából és rozból olyan minőségű kenyeret, mint a háború előtt volt, előállítani nem lehet, de megfelelő szakértelemmel és lelkiismeretességgel ez a kérdés is megoldható. A magasabb kiörlésű liszt minősége, összetétele megváltozik és ehhez kell alkalmazkodni a tészta kidolgozásánál is. Ezért volt az, hogy ugyanabból a minőségű lisztből egyik pék egészen elfogadható, míg a másik kevésbé elfogadható kenyeret sült.

A rosszul dagasztott, a liszt minőségét, összetételét, nedvességtartalmát, a tészta hőfokát figyelembe nem vevő dagasztás mellett nem megfelelő hőfokon sült kenyér sok panaszra adott okot. A kenyér savanyúságának, nyúlóságának oka lehet esetleg a kenyérhez kevert burgonyapép savanyúsága, vagy a kovász rosszasága stb.

A lisztek közül a kukoricaliszt húzamosabb ideig való raktáron tartás után, magasabb zsirtartalmánál fogva könnyen megkeseredik, ezért rövidebb ideig tárolható. Nem előnyös tényező a liszt víztartalma, nedvessége, mert a nedves

liszt csomósodik, dohosodik és molyosodhat.

A liszt hűvös, szellős, száraz helyen raktározandó, amellyel elejét lehet venni az előbb említett károsodásoknak. Megfelelő szellőztetéssel, tisztasággal, szitálással a lisztet fenyegető rovarkárok: lisztbogár, lisztmoly, lisztátka ellen is lehet védekezni. Az átszitált lisztet száraz, hűvös helyen, falun kis háztartások meghagyott lisztmennyiségét zsákokba széjjelmérve tartjuk és kerüljük, hogy egyik zsákot a másikra rakva, a liszt-csomagokat nyomás alatt tartjuk, mert

így a liszt csomósodása, dohosodása gyorsabban bekövetkezik.

Általános kenyérsütési szabály a tisztaság. Sütőkemence, edények, eszközök, melyek akár a tésztával, akár a liszttel érintkezésbe kerülnek, mindig tiszták, idegen anyagtól mentesek legyenek. Látjuk tehát, hogy a jó kenyér elkészítéséhez megfelelő szakértelem, tudás, gyakorlat és lelkiismeretesség is szükséges.

Adja isten, hogy az ő áldása, a kenyér, melyért mindennap imádkozunk, senki asztaláról soha ne hiányozzék.

A városháza.

Állami polgári fiu-iskola Szilágysomlyón.—Telepitési akció.

Szilágysomlyó város képviselőtestülete hétfőn, július 26-án dr. Udvary József, polgármester elnöke alatt közgyűlést tartott. A tárgyszorozaton az összegyűlt folyóügyek között egy pár olyan jelentékenyebb kérdés is megvitatás és döntés alá került, amelyek tulemelkednek a mindennapi érdeklődés horizontján és már beletartoznak a város történetébe.

Polgári fiu-iskola Szilágysomlyón.

A polgármesteri hivatal négy héttel ezelőtt a vallás- és közoktatásügyi Minisztériumtól leiratot kapott, amely arról értesíti a város közönségét, hogy a közoktatásügyi kormány a még a román hatalomtartás ideje alatt létesített állami női ipariskolát megszünteti és helyébe az 1943—44. tanév kezdetétől, vagyis szeptembertől kezdve fokozatosan kifejlesztendő állami polgári fiu-iskolát kíván létesíteni, oly módon, hogy az iskola I. és esetleg II. osztálya már most szeptemberben megnyíljon. A polgári iskolák létesítésére és fentartására vonatkozó törvény alapján felhívja a minisztérium a város közönségét nyilatkozattételre, hogy vállalja-e a város a létesíteni kívánt állami polgári fiu-iskolával kapcsolatosan a törvényben előírt kötelezettségeket? E kötelezettségek ebben az esetben abban állanak, hogy a város adja át használatra az állami polgári fiu-iskolának azt az épületet, amely eddig a női ipariskola elhelyezésére szolgált, — továbbá a városnak hozzá kellene járulnia az iskola első butor- és taneszköz-felszereléséhez, valamint évenként az iskola dologi fenntartásait hordoznia kell, egyszerűsített gazdasági gyakorlat céljaira legalább két hold területnyi ingatlanról kell gondoskodnia.

Ezzel a kérdéssel tehát a szilágysomlyói női ipariskola kérdése most már pont van téve. Igaz, hogy a magyar közoktatásügyi iskola-típust, ahogyan azt a román közoktatásügyi kormányzat megalkotta volt, nem ismeri. Ellenben mégis csak olyan szakiskolának volt tekinthető, amely a leánygyermekeket a praktikus életpályák felé terelte, képzett, intelligens iparosokat, kereskedőket akart belőlük nevelni, hogy ezen a téren kapják meg független kenyérkereső foglalkozásukat, ahelyett, hogy a hivatalok, bizony sovány egzisztenciát nyújtó, gépirókisasszonyi állományát növelnék. A polgármesteri hivatal, valamint a város és a vidék ipari és kereskedelmi érdekeltsége és más társadalmi tényezők még az 1941. év folyamán lépéseket tettek oly irányban, hogy ha a közoktatásügyi kormányzat a román impériumból átvett női ipariskolát közoktatásügyi törvényeink és rendszereink keretében nem is tarthatja meg, fejlessze ki akkor állami ipari leányközépiskolává, amely egyik hasznos és bevált magyar iskola-típus. Ez magasabb fokú s nemcsak a város, hanem a melege vidék leányifjusága részére becses szakiskola lett volna. Sajnos, a városnak ebben az irányban megtett lépései nem vezettek sikerre, hanem ehelyett a város most már kapja az állami polgári fiu-iskolát.

Az állami polgári fiu-iskola a városnak és a hozzátartozó vidéknek szintoly kiemelkedő szükséglete. A háboru utáni kegyetlen gazdasági versenyben kétségtelenül azok a nemzetek és országok jutnak előnyhöz, amelyeknek színvonalon álló, képzett iparosai és kereskedői

lesznek. A város igazi ereje az iparosokban és kereskedőkben van s megfelelő nevelés és előképzés segítségével a jövő iparos és kereskedő nemzedéket kell versenyképesé tenni, hogy ezáltal erkölcsi és vagyoni erőben és sulyban gyarapodjanak, a város és a nemzet számára egyaránt. Az ipari és kereskedelmi pályára való nevelés egyik leghatékonyabb eszköze pedig a polgári iskola típusa, amely hosszú évtizedeken át kitűnően bevált és amelynek létesítéséért minden valamirevaló város, ahol még nincs, állandóan ostromolja a közoktatásügyi kormányzatot. Egyébként is az iskolák száma nemcsak az illető város kultur-nívóját dokumentálja, hanem a város közönsége számára kereseti lehetőséget is jelent, mert hiszen az iskolák idegenből jött növendékserege a város gazdasági forgalma s ezzel a lakosság jóérdemét emeli. Az iskola egyúttal minden város számára erőgyűjtési és fejlődési eszköz és csak szomorú és veszteséges lett volna Szilágysomlyóra nézve, ha az állami női ipariskola megszüntével egy iskolájával kevesebb lett volna, mint annakidején volt a Trianon előtti Magyarországon, sőt a román megszállás ideje alatt is.

A város képviselőtestülete, amikor a létesülő szilágysomlyói állami polgári fiuiskola ügyét tárgyalta hétfői közgyűlésében, ugyanezekre a szempontokra volt figyelemmel a maga nagy többsége szerint. Sajnos, disszonáns hang is merült fel olyan beállítottsággal és olyan szinnel, amely egyáltalán nem volt szerencsés, még kevésbé időszerű. Ennek dacára is a képviselőtestületi közgyűlés túlnyomó szótöbbséggel kimondotta, hogy a város köszönettel fogadja el a vallás- és közoktatásügyi minisztériumnak az állami polgári fiuiskola létesítésére vonatkozó szándékát, erre a célra rendelkezésre bocsájta az eddigi női ipariskola épületét. Minthogy azonban ezidőszerint nincs abban a helyzetben, hogy az iskola butor- és taneszközfelszerelését eszközölje, tehát arra kéri a minisztériumot, hogy a női ipariskola és a hozzátartozó tanulóotthon felszerelését hagyja vissza a polgári fiuiskola számára és a netaláni hiányokat államsegélyképpen juttassa a város részére, valamint a dologi kiadásokhoz való hozzájárulás alól az első két tanévben mentesítse a várost, végül a gazdasági gyakorlat céljaira maradjon meg az az ingatlanterület, amely eddig is a női ipariskola használatában volt.

Telepitési akció.

Polgármester bejelentette a képviselőtestületnek, hogy a törvény alapján igénybeveendő és a város határában lévő zsidó ingatlanokra vonatkozólag a m. kir. földmívelésügyi minisztérium az erdélyi földbirtokpolitikai főosztálya útján telepítés céljaira bevezette az igénybevételi és illetve kisajátítási eljárást és a telepítési akció lebonyolítása folyamatban van. A telepes lakónegyed a Nyároskának a Ráton felé néző oldalán épül fel. A képviselőtestület elhatározta, hogy ezzel az akcióval kapcsolatosan felír az illetékes kormányhatósághoz, hogy legyen figyelemmel a helybeli igényekre is.

A közgyűlés ezenkívül több folyó ügyet tárgyalt.

Védekezés a gyújtóbombák ellen.

Legutóbb a légoltalmi rádióelőadások során a lakóházak megelőző légoltalmi tűzvédelméről beszéltünk. Rámutatunk a lomtalanítás fontosságára és vázoltuk a többi tennivalót. Most az elenségeink által általánosan használt gyújtóbombákról szólnunk és az azok elleni védekezést ismertetjük.

A korszerű légihadviselésnek egyik igen hatásos támadó eszköze a gyújtóbomba. Egy-egy támadás alkalmával a repülőgépek a gyújtóbombák ezreit dobják le. A gyújtóbombáknak ily nagymérvű alkalmazása azt eredményezi, hogy a légitámadás alatt számtalan tűzfészkek keletkeznek. Ha ezeket a kis tüzeket kellő időben el nem oltjuk, akkor azok kifejlődnek, nagy tüzek keletkeznek, melyek nem egy esetben nemcsak az épületek egyes részeinek, hanem azoknak teljes pusztulásához vezetnek.

Egyik-másik hallgatónk bizonyára kételkedően fogadja az elmondottakat. Ilyen eset nem következhetik be — gondolja magában — hiszen van jól felszerelt és kiképzett tűzoltóságunk. Ha majd a házunk ég, akkor a tüzet távbeszélőn jelezzük! Perceken belül megjelennek a tűzoltók nagy fecskendőikkel, létráikkal és a tüzet eloltják. Azzal, hogy a tüzet jeleztük, kötelességünknek eleget tettünk és nyugodtan várhatjuk a fejleményeket.

Ez békében is így van! De háborúban, a légitámadások alkalmával a helyzet egészen más!

Csalódni fognak azok, akik légitámadás alatt és után maguk részéről a tűzoltást ily módon képzelik el. Őket már előre biztosíthatjuk: hiába fogják jelezni a tüzet és hiába fogják a tűzoltóság érkezését várni! Az vagy csak órák múlva, vagy egyáltalán nem fog a jelzett tűz színhelyére megérkezni. Nekünk magunknak kell tehát szembeszállnunk a gyújtóbombák nyomán keletkezett tüzekkel.

Mint azt már bevezetőben mondtuk légitámadások alatt az ellenséges repülők gyújtóbombák ezreit fogják leszórni. Ez azt jelenti, hogy az épületek nem egy-két, hanem öt-hat, sőt több ilyen gyújtóbombatalálatot kaphatnak. Rövid időn belül a város területén számtalan nagyobb tüzeset lesz, ha a tüzeket a lakók azonnal el nem oltják! A nagyobb károkozás megakadályozására tehát a lakóknak kell harcászni a keletkező tüzekkel.

Légitámadások alatt ugyanis, mint ismeretes a lakóházak önvédelemre vannak utalva. Hatósági támogatást csak akkor kaphatnak, ha a nemzeti és gazdasági életünk fenntartása szempontjából fontos intézményeket, ipartelepeket nagyobb kárveszély már nem fenyegeti, illetve ha ott a veszélyt már elhárították.

A tűzoltóság természetesen elsősorban itt fog működni és csak másodsorban tud a lakóházaknak segédkezet nyújtani. A kárelhárítás szempontjából szükséges tehát az, hogy a lakóházon belül is felkészüljünk a tűzoltásra, azaz a tűzoltóeszközöket beszerezzük, magunkat a tűzoltásban kiképezzük, továbbá ismerjük azokat az eljárásokat, amelyekkel a gyújtóbombák hatását csökkenthetjük.

HIREK

Mielőtt azonban megbeszelnénk azokat a tennivalókat, amelyeket a gyújtóbomba okozta tűz esetén végre kell hajtani, szükséges az, hogy a gyújtóbombákat általánosságban megismerjük.

A ellenséges légierők általában kétféle gyújtóbombát használnak, u. m. a 1-7 kg-os termit- és a 14 kg-os foszfortöltetű gyújtóbombát.

Az angol 1-7 kg-os hatszögletű, hasábalaku termitbomba három részből áll: az acélfejből, a termittel töltött elektronfém hüvelyből és a bádoglemezből készült vezetősikből. Becsapódáskor a gyújtó berendezés a termittöltetet, ez pedig — az égés folyamán — az elektronbombehüvelyt is meggyújtja. Az égés 2500 C° mellett történik. Meg kell jegeznünk, hogy ujabban az angolok a gyújtóbombába robbanótöltetet helyeznek, amely vagy az elektronfémhüvelyt, vagy a bomba acélfejét szétveti. A gyújtóbomba tehát úgy működik, mint a kézi-gránát.

Lássuk most miként végezze el a házi tűzoltó a munkáját?

A gyújtóbomba a tetőhéjazatot feltétlenül átüti és a padlás-födémét is akkor, ha az vékony, u. n. pór-födém, azaz deszka-mennyezet. A nehezebb kivitelű, az u. n. csaposgerenda, vasbeton, vastartók között vasbeton stb. födémekek átütése bár nem valószínű, azonban ezeknél a födémekeknel is előfordulhat az, hogy a bomba azokon is áthatol. Hogyan hat ez a bomba?

Becsapódás után a bomba erős dörrenés kíséretében begyullad és a vezetősik közelében lévő kis környíláson keresztül sístérgő hang kíséretében szkrákat szór szét. Az égő bomba ebben az állapotban még kézzel megfogható és olyan helyre dobható, ahol tüzet már nem okozhat. Ilyenkor a kis környílásra irányzott vizsugárral a gyújtóelegy égését meg is lehet szüntetni. 10—15 másodperc égés után a bomba termit-töltetmeggyullad, majd átég az elektronfém hüvely és a gyújtóbomba szétfolyik. A bombát ebben az állapotban vízzel oltani nem lehet. Ilyenkor a vizsugárral csupán annak környékét hűtjük. Ha a gyújtóbomba a padlásburkolatra esik, ez még komoly veszélyt nem jelent akkor, ha a közelben éghető anyagok nincsenek. Robbanótöltettel ellátott gyújtóbombánál a robbanás 2—5 perc közötti időben következik be. Az angol regülők ezeket az 1-7 kg. termitbombákat vegyesen dobják. Minthogy égő bombáknál már nehet azt megállapítani, hogy az robbanótöltettel el van-e látva, vagy sem, ezért az angol termitbombákat kivétel nélkül robbanótöltetű bombáknak kell tekintenünk.

Az ennél jóval testesebb és súlyosabb foszforos bomba nagyobb súlyánál fogva már több emeletet üt át. Becsapódás után a bomba szétfreccsenti folyékony töltetét, ami benzol-, kaucsuk- és foszforból áll. A bomba működése pillanatokban magas hőfoku szórólángot lövell ki, egyidőben pedig foszforos kaucsuklepenyeket tereget szét. Párperces égés után a bombehüvelyből égő foszfior folyik szét. A bomba gyújtóhatása igen nagy. Szabad területen töltetét mintegy 50 m. körzetben szétdobja.

(Folyt. köv.)

— **Kinevezés.** Magyarország Kormányzója a m. kir. földmivélesztügyi miniszter elöterjesztésére dr. Ajtay Sándor — városunk szülöttének — miniszteri tanácsosnak, a miniszteri osztályfőnöki címet és jellegzet adományozta.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mindazoknak, kik felejtethetetlen kisleánykánk halála alkalmával a temetésen résztvettek, vagy részvétüket bármimódon fájdalomunk enyhítésére nyilvánították, ezuton mondunk hálás köszönet.

Orosz család.

— **Bevonultak tartási hozzájárulásának emelése.** Tartási hozzájárulást kapnak a munkaadótól az alábbi hadiszolgálatra bevonultak hozzátartozói: kereskedősegéd, ipari és kereskedelmi vállalatok tisztviselői, ipari üzemben, vagy vállalatban alkalmazott üzletvezető, olyan művezető, főmolnár, főpallér, aki állandóan legalább tíz alkalmazott munkáját irányítja. A munkaadó a feleség, gyermekek a bevonult által eltartandó más keresetképtelen hozzátartozó részére fizet tartási hozzájárulást, aminek felső határát most rendelettel felemelték. Tisztviselőknél ez a felső határ az eddigi 130 pengő helyett 160 pengő, más említett alkalmazottnál pedig az eddigi 90 pengő helyett 110 pengő.

— **A gazdák kötelessége a cséplésnél.** A gazdálkodónak gabonatermését a jó gazda gondosságával kell elcsépeltenie. Gabonáját csak cséplőgéppel csépelheti el. A cséplőgép kezelője csak akkor kezdheti el a cséplést, ha a gazda előbb bemutatja neki a gazdakönyvet, ha az, aki csépeltenni akar, előbb igazolja, hogy aratása címén jutott a gabona birtokába. Más esetben csak a községi előjáróság írásbeli engedélye alapján vállalhat cséplést a cséplőgép vezetője. Kévekötéshez is szalmát csak a községi előjáróság engedélyével szabad csépeltenni.

— **Érettségizett ifjak figyelmébe.** A jövő tanévtől kezdve megkezdí működését a budapesti M. kir. Kertészeti és Szőlészeti Főiskola, amely a szakoktatás megfelelő helyeinek betöltésére képesít. Felhívjuk a pályaválasztás előtt álló érettségizett ifjakat, hogy ne csak az egyetemek iránt érdeklődjének, hanem komolyan foglalkozzanak azzal a lehetőséggel, amit a m. kir. Kertészeti és Szőlészeti Főiskolán szerzett diploma nyújt. Akinek saját földje van, az kis területen is önálló megélhetést tud találni. Aki a tanításra, vagy oktatásra érez hivatást, az a szakoktatásba nyerhet azonnali elhelyezkedést. Aki szereti a szabadban való foglalkozást, az nagy üzemeinkben kaphat biztos és nagy jövedelmű állásokat. A tudás hajlamu is kielégítheti óhaját, mert a kísérleti ügyben és a kutatásokban számtalan állás vár betöltésre. Hazánk kertészete és szőlészete még nagy fejlődés előtt áll és ez biztosítja, hogy miudazok, akik a főiskolát végezték azonnal és olyan elhelyezkedést nyerhetnek, amely jövőjüket biztosítja.

Tisztítsa

meg olykor szervezetét a belül felhalmozódott sok káros salaktól akkor is, ha nincs székrekedése. Jó tisztító hashajtó

DARMOL

Teljesen jókarban levő

varrógép eladó!

Horhy Miklós ucta 19.

— **Augusztus 26-án lesz Marosvásárhelyen az Erdélyrészi Hangya Központ második közgyűlése.** A bécsi döntés folytán Délerdélybe szakadt nagyenyedi Szövetkezet Központ helyett megalakult új erdélyi fogyasztási szövetkezeti központnak az Erdélyrészi Hangyának folyó év augusztus 26-án lesz, Marosvásárhelyen a második közgyűlése. A közgyűlés iránt Erdély földműves és gazdasági köreiben igen nagy az érdeklődés és valószínű az is, hogy azon a magyar kormány is képviseltetni fogja magát. A gyűlés tárgysorozatában szerepel az elmúlt évi működésről szóló beszámoló majd új igazgatósági tagok választására kerül sor.

— **Megjelent a harmadik pótnévjegyzék a vas-, acél- és fémárukkal kiszolgálható kereskedőkről.** A Közgazdasági Értesítő közli a vas-, acél- és fémárukkal kiszolgálható kereskedőkről kiadott harmadik hivatalos pótnévjegyzéket. Eszerint a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara területén a következő kereskedők szolgálhatók ki: Szilágysomlyó: Bereczky Iván és Ignác László.

— **Megállapították a tipuscipők árát** A közellátásügyi miniszter újból megállapította a tipuscipők gyári, kereskedői és fogyasztói árát. A fogyasztói árak a következők: Munkásbakancsok barna, zsiros tehénbőrből 40.30, ugyanaz sertésbőr felsőrésszel 37.90, ugyanaz zsiros tehén hasításos bőrből 34.—, férfi félcipő fekete vagy barna box felsőrésszel, szeges 40.70, ugyanaz varrott 44.30, férfi magasszáru fűzős cipő 34-es számig 30.60, ugyanaz 38-as számig 35.40, női félcipő fűzős fekete vagy barna felsőrészes, szeges 32.—, varrott 38.50, női magasszáru, fűzős, fekete vagy barna, box felsőrésszel, szeges 40.40, ugyanaz varrott 43.90, női félcipő ragasztott kivitelben 31.—, leány magasszáru fűzős cipő 34-es számig 29.70, ugyanaz 38-as számig 34.70, gyermek magasszáru fűzős cipő, lósevrő felsőrésszel 25-os számig 19.80, 38-as számig 23.10 pengő.

— **A villanylámpák, edényárak és fuvardijak új árai.** A hivatalos lap vasárnapi száma közli a villanylámpák, az edényárak és a lófogatu kocsik fuvardijának új megállapításáról szóló rendeleteket. **A villanylámpák új árai:** A Tungstram, illetve Orion-Krypton lámpák egységes fogyasztói ára 100—165 voltos 14.5—22 wattos 3.02 P, 100—250 voltos 30—36 wattos 3.58 P, 44—51 wattos 4.60 P, 61—70 wattos 7.66 P. Az Osram Krypton lámpák ára 3.02—4.60 P. A gyertyalámpák ára 3.72—4.44. Opál gömb-lámpák 3.78—5.60, régebbi típusu dekalumen sorozatu lámpák 3.02, 100 wattig 7.66 pengő. Az Osram lámpák ára 3.02-től 100 wattosig 7.66 P-ig terjed. Új árai vannak a különleges lámpafajtáknak is, továbbá zseblámpákhoz szükséges villanykörtéknek. **Edényárak:** Horgyantott bádóg vízvedrek: 26 cm-es 4.70, 28 cm-es 5.50, 30 cm-es 5.90, 32 cm-es 6.50 P. Mosófazék 8 literes 4.—, 10 literes 4.60, 15 literes 6.10, 20 literes 7.40, 30 literes 9.80, 40 literes 12.40, 50 literes 12.80 P. Gömbölyű öntözőkanna nagyság szerint 6.10—10.80-ig, ovális öntözőkanna 12.70—15.70 P. Kutveder 6.50—9.60 P. Mosdótál 4.70-től 5.60 P-ig. **Fazekak:** barna, negyedliteres 1 P, félliteres 1.40, egyliteres 2.20, kétliteres 3.20, háromliteres 3.80, ötliteres 5.30 P. Fehér vagy krémszínű fazék 1.30—7 P-ig. Lábasok ára barna-árúnál 1 litertől három literig 3.80 P. **Fuwardijak:** Kétlovas fogat egész napra megyei városban 35, nagy- és kisközségekben 26 P. Fél napi fuvardij 21, 15 P. Egylovas fogatért egész napi fuvardij megyei városban 26, nagy- és kisközségekben 20 P. Fél napi fuvardij 15, 11 pengő.

A román társadalombiztosításban szerzett jogok bejelentése.

Az 500-1943. M. E. sz. kormányrendelet rendelkezései értelmében a román öreg-ségi, rokkantsági, özvegyeségi és árvasági biztosításban, valamint a bányanyugdírbiztosításban jogokat szerzett személyek (hozzátartozóik) kötelesek szerzett román jogukat az Országos Társadalombiztosító Intézetnek lakó vagy munkahelyük szerint illetékes kerületi pénztárnál 1943. december 31-ig bejelenteni. A román társadalombiztosításban szerzett jogok nyilvántartásba vételét az Országos Társadalombiztosító Intézet zilahi kerületi pénztára, Zilah, Rákóczi-ut 26. sz. alatti hivatali helyiségében 1943. augusztus 2-án megkezdte. A kerületi pénztár felhívja az érdekelteket, hogy szerzett jogaik érvényesítése végett a kerületi pénztár hivatali helyiségében bármely hétköznap d. e. 9-13 óra között a saját érdekükben minél előbb jelenjenek meg és a román társadalombiztosítási járulékok megfizetését igazoló összes okmányokat is vigyék magukkal.

A hivatkozott kormányrendelet rendelkezései értelmében azok a biztosítottak, valamint azok családtagjai, akik bejelentési kötelezettségüknek a megszabott határidő alatt nem tettek eleget, a román társadalombiztosításból származó jogukat nem érvényesíthetik. A bejelentési határidő elmulasztása miatt igazolásnak helye nincsen.

Milyen élelmiszer küldhető postán.

Felbontják a gyanus csomagokat.

A postavezérgazgatóság rendeletben összesített kimutatást állított össze a postaszállítási korlátozás alá eső közszükségleti cikkekről. Ezidőszrint a baromfi, burgonya, cukor, gabonafélék, tengeri, takarmányok, hagyma, hús-félék, hüvelyesek, kendertermékek, liszt, olajmagvak, tej és tejtermékek, tojás és zsiradék-félék esnek a szállítási korlátozás alá.

Az új rendeletben a postavezérgazgatóság újból szabályozta az ilyen cikkeket tartalmazó postai küldemények kezelését. — A csomagfelvételek, a tartalom nyilvántartási alapján gondosan megvizsgálandók, hogy a tartalom nem esik-e korlátozás alá. Evégből a csomagnál a tartalmat úgy kell feltüntetni, hogy abból a szállítóság megállapítható legyen. „Élelmiszer”, vagy „baromfi”, vagy más általános megjelölése nem elegendő, hanem meg kell kívánni a tartalom közelebbi és részletes megjelölését az egyes cikkek mennyiségével. Korlátozás alá eső küldeményeket csak szállítási igazolvány alapján szabad felvenni, a megengedett mennyiségig. Ha a felvevő postahivatal előtt az a gyanu merül fel, hogy a küldemény korlátozás alá eső cikket tartalmaz, de a feladó azt elhallgatja, előtte fel kell bontani a csomagot. — Amennyiben a postahivatal megállapítja, hogy a csomag olyan cikkeket tartalmaz, amelynek szállítása korlátozás alá esik, de a szállítási igazolványt nem csatolták, kihágás miatt az illetékes hatósághoz feljelentést kell tennie.

Mit kell tudnunk a gazdakönyvről?

A községi előljáróságok minden gazdálkodó részére gazdakönyvet állítanak ki. A gazdakönyv a gazdálajstrom adatait, a gazdálkodó családtagjaira, alkalmazottainak számára, vetésterületére és az állatállományra vonatkozóan közölt adatait tartalmazza. Az a gazdálkodó, ki szántóterülettel rendelkezik, azonban gazdakönyvet nem kapott, köteles a községi előljáróságtól gazdakönyv kiállítását kérni. A gazdakönyv a beszolgáltatási kötelezettség teljesítésének nyilvántartására szolgál. Az abba bejegyzett adatokat csak a nyilvántartó hatóság változtathatja meg. A gazdakönyv 12. oldalán „a beszolgáltatási kötelezettség teljesítése” című táblázat kitöltése következőképpen történik: Az átvételre jogosított kereskedő beírja az átvétel hónapját és napját, a termény megnevezését, minőségét, tisztaságát és mennyiségét, a vételi jegy könyv-és lapszámát, végül a vevő nevét. A községi előljáróság írja be ugyanebbe a táblába a beszolgáltatott termény súlyának megfelelő buza egység számát, az I., II., III. jelzésű rovatba aszerint, amint a beszolgáltatott termény kenyérgabona, zsir, vagy szabadválasztási csoportba tartozik. Azt, hogy a gazdálkodó milyen mennyiség kenyérgabona vámórlására jogosult, a gazdakönyv 16. táblájára jegyzi fel. A gazdakönyvet minden gazdálkodó saját érdekében meg kell, hogy őrizze, mert ennek alapján állapíthatja meg, hogy milyen mértékben tett eleget beszolgáltatási kötelességének. Az elveszett gazdakönyv másolatának kiállításí díja 20 pengő.

320/1943 vght. szám. legem...

Árverési hirdetmény.

Dr. Brüll Márton szilágysomlyói ügyvéd által képviselt Laczai János szilágysomlyói lakos javára 235 P. tőke és több követelés és járulékaik erejéig, amennyiben a követelésre időközben részletfizetés történt, annak beszámításával, a szilágysomlyói kir. bíróság 1942. évi 4298. sz. végzésével elrendelt kielégítési végrehajtás folytán végrehajtást szenvedőtől 1943. évi május hó 26-án lefoglalt 1950 P.-re becsült ingóságokra a szilágysomlyói kir. bíróság Pk. 2924/1943. sz. végzésével az árverés elrendeltvén, annak az 1908. évi XLI. t.-c. 20. §-a alapján a foglalási könyvből ki nem tűnő más foglaltatók javára is az árverés megtartását elrendelem, de csak arra az esetre, ha kielégítési joguk ma is fennáll és ha ellenük halasztó hatályu igénykereset folyamatban nincs, — végrehajtást szenvedő lakásán, Szilágysomlyón leendő megtartására határidőül 1943. évi augusztus hó 2. napjának délutáni 4 órája tüzetik ki, amikor a bíróság lefoglalt egy ló, két bivalyt s egyéb ingóságokat a legtöbbet ígérőnek, de legalább a becsár $\frac{2}{3}$ részéért, készpénzfizetés mellett el fogom adni, még akkor is, ha a bejelentő fél a helyszínen nem jelenne meg, ha csak ellenkező kívánságot írásban nem nyilvánítt.

Szilágysomlyó, 1943. évi június hó 29-én.

Kiss Benedek
kir. bírósági végrehajtó.

Egyházi, közigazgatási és kereskedelmi nyomtatványokat jutányos áron készít a SZIVÓS és NAGY könyvnyomda.

Egy modern, jókarban lévő használt gyermekocsi eladó.

Cím a kiadóban

Városi Mozgósínház

Julius 31. Augusztus 1-2.
Szombat - vasárnap - hétfő.

Francia finomságu zenés vigjáték!

Estélyi ruha kötelező

Augusztus 3. Csak 1 napig! Kedd.

MURÁTI LILI első német filmje!

Pofon az éjszakában

Augusztus 4-5. Szerda-csütörtök.

WILLY FORST óriás filmje!

Operett

Bármilyen használt, vagy frissen tépett liba-, kacsa- vagy tyuktollat vásárol a „Hangya” kirendeltsége.

HAJDUSZOBOSZLÓI

GYÓGYFÜRDŐ

április hó 15-én megnyit

Ezen európai hírű gyógyfürdő ma már mindazokkal a berendezésekkel fel van szerelve, amelyek az eredményes gyógykezelés szempontjából szükségesek.

Fedett gyógymedencék, ivócsarnok, inhalatórium állanak a közönség rendelkezésére. Modern szállodában, pensiókban és magánházaknál oly olcsó az elhelyekedés, hogy a fürdőbe való tartózkodás alig kerül többbe, mint odahaza. A Hajdusoboszlói Gyógyfürdő páratlanul eredményes gyógyhatásáról és olcsóságáról híres s ma már fogalom az egész országban. Visszautazásnál egész éven át 50%-os vasuti kedvezmény. Magyar és németnyelvű prospektussal készséggel szolgál a fürdő igazgatósága.

Felhívom az igen tisztelt vevőim figyelmét arra, hogy az üres használt tintásüvegeket visszaváltom.

A márkás

TINTENKULI

megérkezett.

Szines papírszalvéta, toalettpapír, fekete elsötétítő papír s mindennemű papíráru kapható. Gummibélyegző megrendeléseket felveszek.

LÁZÁR

könyv- és papírkereskedő.

Hirdessen a „Szilágysomlyó”-ban!